

Szerkesztőség:

Kazinczy-utca I. sz., földszint.

Bérmertetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Petőfi-utca I. sz. (Ungerleider Albert könyvnyomdájában.)

Hirdetések díjszabás szerint. Egyes szám 5 kr., ünnep- és vasárnaputáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és keddnap után is. Előfizetési árak: Helyben hűzöz fordva. Egész évre 12 frt. Fél évre 6 frt. Negyedévre 3 frt. Egy hóra 1 frt. Vidékre postán küldve: Egész évre 14 frt. Fél évre 7 frt. Negyedévre 3 frt 50 kr. Egy hóra 1 frt 20 kr. Hirdetések helyben fizetendők. Százalékokat nem adunk.

A szeszadó gyümölcse.

Arad, junius 6.

Viszontagságos, viharteljes volt a menet, melyet a szeszadó-reformmal terhelt állami hajó az utolsó hetekben a parlamenti vizeken megtett. A legényesség igen türelmetlen s gyakran majdnem oly durvás volt, mint a Kolumbusz Kristófé, midőn a szárazföld, melyet szorgosan kutatót, csak nem akart feltűnni a szemhatáron. És a rakomány is durváskodott, a magas hullámokon ingó jármű rázkódása folytán a robbanékony anyagok mind szélesebben el a rakhelyen, úgy annyira, hogy többször fenyegetett a veszély, miként az egész hajó mindenestől a levegőbe repül, ha a forrásban levő rakományt, mint értéktelen terhet ki nem vetik a hajóból. Tegyess sziklákban s a viz csendes felszíne alatt lappangó zátonyokban sem volt hiány; hát még a céthalak, melyek egész falkákban követték az ezüstként csillogó barázdákat, melyeket a hajóteknő húzott a vízben. A menet szerencsésen megtörtént a hajó lényeges kár nélkül kikötése érkezett s ott horgonyt vetett! most már csak a rakományt kell szabatosan kiszállítani, hogy utközben nagyon sok el ne szóródjék belőle s az őrü a várt haszonnal adassék el a nélkül, hogy tulságos alkuszdi-jak s járulékok a hasznot redukálják. Mind a két képviselőház, a magyar és az osztrák, befejezte a szeszadó-javaslat feletti vitát s ezt a két kormány intenciójának megfelelően, lényeges részben megszavazta; a főrendiháznak s az urak házáknak már csak a megszavazott javaslat szövegében előforduló bár nem lényeges, mindazonáltal számos eltérést kell elhárítania s a javaslatot irályi tekintetben is mind a két állam részére azonosra tennie, astán hatályba lép az új törvény s az állami pénztárakba vezetheti azon bő áldást, melynek reményében alkotva lett.

Nincs kétség, hogy az új bevételi forrás dusan fog folyni s ha kezdetben a törvény folytán lényegesen megdrágult ital fogyasztásának csökkenésére s az elmaradhatlan sikkasztásra és csem-

pészésre egy jelentékeny részt le is kell űtni, mégsem fog soká tartani, — hogy a fo g y a s z t á s ismét eléri teljes erejét s az ellenőrzési közegek nehezebbé és bonyolultabbá lett hivatalku szigoru kezelésébe teljesen beleélik magukat, akkor aztán, különösen ha a regélék megváltása is hozzájárul, a szeszadó a magyar kincstárnak 30 millió forintot, talán még többet is, az osztráknak pedig 40 milliót jövedelmez évente.

A ki önző okokból hamisan nem itél s a közvéleményre hamis ítéletet felerősökolni nem akar, annak be kell látnia, hogy a népesség, ezen nagy és páratlan fogyasztó, a szesz élvezésének drágulásait ellenkezes nélkül fogadja. Az állami bevételek szaporítása nem a kormány frivol szeszélyen. hanem az állam legmagasabb életérdekéi által parancsolt szükségesség alapul s midőn a közvélemény egyes közegei ez alkalomból folyton s kizárólag a külügyi helyzetet s a védképességet s harckészéget érdekelik, mint a kormányok eljárására s a népesség magatartására mérvadóit vélik feltüntetendők: ezekkel szemben hangsúlyozzuk azon eléggé nem becsülhető tény, hogy először sem a magyar, sem az osztrák kormány, sem a közös miniszterek nem szándékoznak akkora több-kiadást fordítani katonai célokra, mint a mekkora több-bevételt az új forrás előreláthatólag hozni fog s hogy másodszor az általános helyzet nem tarthatja meg állandón mostani fenyegető alárját, az új bevételek pedig akkor még bővebben fognak folyni. ha az egy háboru által vagy egyébként megváltozott helyzet a katonai kiadásoknak egy józan, szerény normális mértékre leendő leszállítását megengedi.

Mindig arra kell gondolni s nem szabad feledni, hogy Tisza Kálmán adóreformjai körül első sorban az állami háztartásban az egyensúly helyreállítását, valamint az illető ipusziáriki izmosítását s emelését tűzte ki célul s ha, mint másként nem is lehet, ez ország és a monarchia védképe-égéről és ennek lehető tökéletességéről a legteljemenrebben gondoskodik is, mégis szünnet nélkül és egész tehetőségének alkalmazásával

azon fáradozik, hogy a béke fenntartásában és háborus komplikációk elhárításában a maga részéről is közreműködjék.

A kaszai szék-sogház építészeti-jelének magyar ellenes érve-ére s a zárköbe helyezett, állítólag német nyelven szerkesztett emlékműjére vonatkozólag, a „Pesti Hirlap”-ban megjelent felszólalására — írja a „Nemzet” illetékes helyről vett értesülés szerint megjegyeztük, hogy minden építész saját felelősségére választja meg építés vezetőjét; így történt az Kassán is. — Az ottani dom építészeti-jelének német származásu, de oly szakképzettséggel bír, s annyira megbízható, hogy ellene soha legkisebb kifogás sem merült fel. Ami érzelmeit illeti elég azt megjegyeznünk, hogy saját felügyelet alatt egy gyakorlati kőfaragó tanfolyamot tart, melyet ő kezdeményezett, s melynek eredménye az, hogy míg a kőfaragó munkákra a restauracionális munkálatok megindultakor csupa olasz kőfaragók kelle alkalmazni, ma már, két olasz munkás kivételével csupa kaszai s környékbeli származásu ezen tanfolyamból kikerült kőfaragó dolgozik; telj sen légből kapott azon megjegyzés, mintha a minisztérium építkezéseivel külföldi építészektől foglalkoznának a hazai származásuak rovására. Az állítólag németnyelvű okmány iránt pedig a vallás és közokt. miniszter a kassai püspök höz már hivatalos kérdést intézett.

Országgyűlés. A képviselőház és a főrendiház keddi ülésével véget ért a jelen országgyűlés első ülés-szaka. A képviselőházban előbb a szeszadó törvényjavaslat, harmadszor felolvasásban nagy többséggel elfogadtatván, felolvastatták a legfelsőbb királyi leirat, mely az első ülésalkalmat bezárta s a másodikat másnapra megnyitottnak nyilvánítja. A királyi leiratot a sűrűn látogatott ház lelkes éljenzésekkal fogadta. Majd az elnök terjeszté be a jelentést az egész ülészokról a miután javaslatot tett a másnap délelőtt 10 órakor tartandó ülés napirendjét illetőleg s a multa névze megköszönte a ház tagjainak támogatását, ezek többszörös éljenzéssel kísérték szavait. Ülés végén a ház tisztikara, Csáky László gróf elnök vezetés alatt tisztelt Póchy Tamás elnöknel, ki szívélyes

szavakban köszönte meg, válaszul Csáky hasonló hangu beszédre a tisztikar részéről tapasztalt buzgó és odaadó támogatást. A jelen voltak meleg köszönetnyilvánítások között vettek búcsút egymástól.

A főrendiház kedden rövid ülést tartott. Több elnöki előterjesztés után a főrendiház igazoló bizottságának jelentését vita nélkül elfogadták, a főrendek jegyzékének kidgtázása tárgyában. Ezután felolvastatták a képviselőházról átküldött leirat, az országgyűlés folyó ülészalkának berek-zetéséről. A királyi leirat felolvasását a főrendek állva hallgatták végig.

Magyar befektetési kölcsön. Mint a „Pester Correspondenz”-et értesítik Bécsből, az Union-bank csoportja már minden intézkedést megtett, hogy a magyar befektetési kölcsön Bécsben és Budapestben, különösen a nagy német pénzpiacokon legközelebb nyilvános aláírásra bocsátassék.

Az országgyűlés második ülészalkának a nyári szünidő előtti munkarendjére nézve a kormány a következőkben állapodott meg.

A képviselőház által már régebben letárgyalott fogyasztási adó törvényjavaslatokon s a cukor és szeszadó törvényjavaslatokon esetleg teendő főrendiházi módosítások, továbbá a Magyarország eső szeszkontingens felosztása tárgyában legközelebb benyújtandó törvényjavaslat volnának azon tárgyak, melyek okvetlenül elintézendők még a nyári szünidő kezdete előtt. Időközben tárgyalás alá óhajtja vétetni a kormány azon javaslatokat, a melyekre vonatkozó bizottsági jelentések már a ház asztalán fekszenek, s a melyek közt legfontosabbak a Vaskapu szabályozására s a budapesti korvasztra vonatkozó törvényjavaslatok. Tisza miniszterének a szabadelvű párt mai értekezletén felkérte a párt tagjait, hogy ezen előterjesztések letárgyalatása céljából lehetőleg teljes számmal maradjanak egyitt.

Az ellenzéki sajtó, Tisza Kálmán és Láng Lajos.

Budapest, junius 5.

Többet mondek Trefortnál. Azt mondom, hogy Magyarországnak nem csak szellem-szabadság nincs, hanem közvélemény sincs. En legszább úgy voltam az ellenzéki sajtó támadásával, a pártjai kiállítás ügyében, Tisza ellen, hogy nem vehettem komolyan, sőt a bámulás bizonyos érteke fogott

el, hogy komoly hangon ilyen téfát rögtönöznek, s a dják a haragot mint ha ugy éreznék ő k. Mert nem egy komoly sajtótól, de egy komoly embertől sem lehet várni, hogy napról-napra más-más véleményt valljon, s holnap azért támadjon a mit ma tanácsol és vezont. — Mert emlékezni fognak olvasóink, hogy az ellenzéki lapok uniszón, de különösen az „Egyetértés”, úgy vágják Franciaországot, mint a répat, a bomladozó köztársaság ról és gyámoltalan kormányról, bizonytalan helyzetéről, forradalmi állapotokról, egymást érte bennük az ezikk, de hogy mindezen nézetek egy szempillántás alatt megváltozzék, s Franciaország oly rendezett orszákként szerepeljen ezikkjeikben, melynek belzavaraira még özlözni is halálos vétek, ahhoz csak egy Tisza nyilatkozat kellett.

Ha Tisza Kálmán soha de soha nem olvasott volna más lapot mint az „Egyetértés” és Franciaország bel- és külviszonyairól csak is a lap útján lett volna értesülve, bánulnunk kellett volna hidegvérrel, hogy depravnálnak hirdették országról ily méreketlen nyilatkozatokat, mikor Magyarországot termelői és iparosi ott állanak, hogy óriási költséggel, kincseket vigyenek annak az országnak a kebelébe, mely egy Boulangere-féle forradalom avagy államcsíny előtt áll, amely államcsíny franczi-orosz szövetség és egy európai háboru közt lehet, hogy újra felhúthi fejét a „kommün” vagy egy ahhoz hasonló állapot, például az anarchizmus. Márpedig, hogy egy ily állapotból mit várhatna a kiállítás, ahhoz nem kell kommentár. Ott van a Louver! — Mindezeket pedig az „Egyetértés” ezikkjei után lehetett kombinálni bátran és biztosan.

Az szeretőnk most már tudni, hogy egy miniszterelnök, oly viszonyokkal szemben, mint a mely viszonyokat a magyar ellenzéki lapok festettek és oly közvéleményvel szemben, mint a milyent az ellenzéki lapok teremtetek, főleg ha maga is ugyan a dolgokról meggyőződve: mily választ adjon azoknak, kik a kiállítás ügyében hozzá fogymódnak? Azt monda-e a mit értes és hisz? Oly logikai következtetést vonjon-e le, a milyent neki a helyzet dik-

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(Junius 7.)

Aranymennyegzőre

(Nagyboldogasszony id. Szőgyény-Marich László, országgyűlési és Nagyműveltség Szőgyény-Marich Mária ő kegyelmességei Aranymennyegzőjének emlékére. 1888. május 5-én.)
Igyen tanítják bűvös ind regék:
Minden halandó, ki vídaga lép,
Egy küldetés nyer, nehéz vándorutra,
Melynek folyama: Intézzé titka;
A cél örök, de kezve ki eléri;
Előbb két erdőt kell átjárnai neki,
Hol as életnek derűs mesejét;
Az ifjúságot ériük legelőbb;
Itt nincs homály, nem ismerik az árnyat
Itt két léle van a virágnak,
Örök a dal a harmat, fü, fa, ágon,
A lélek gondolatja: tiszta dóm,
Baldogadót, szerelmet hál minden, —
Oh, milyen nehéz, továbbmennel innen!
Es mégis kell; int sorsunk, végzetünk;
Szivünk úgy maraszt, s mégis csak me-
gyünk!
De haládaunk, mely gyors volt iddig,
Imárr csendesbe, nyugalmasba vdlik;
A jövőbe, majd vissza-visszané zánk,
Mig látunk „szív érdejebe” érünk;
Fénylik, fehértik a fák lombosaija,
Ezistásalái hínki homlokunkra; —
S az álmodások kösben elmaradtak,
Esek híjai as utasapatnak,
De új alakot is nyer egyik-másik,
Sok remény edes, szép valóra vdlik,
Melyre a méltók, ritka válass-
tottak.
Aranykor „arany érdejebe” jutnak.”

„S kikre kegyes egy ily kegyelme szült ma Aranymennyegző, aranyáldott Párja!
Ti választott, ama keveseknek,
Kik „aranyérdők” nyugalmán pihentek;
Aranyapokot im feltűnt sugár,
Elvesszék oh, boldogan sokáig;
Kélt fényénél látszók el újra,
A „szív érdeje”: ifjúság, multba;
Lászátok ott meg minden kedvest, szép,
Még az iszonyos mutasson as élet,
Növelje örömeit, aranyvirágait,
Legyen hosszú as ut, a véghatárig,
S újráládot fűtők, minden ezistáda:
Legyen az aranykor áld-
sával áldva!
Horváth Böske.

Kalap nélkül.

(Interpelláció a nékhez.)
— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
— Mindig azt hittem, hogy kegyetlenebb szív nincsen az államkincstárnél s kaczérabb teremtés a bálozó szép asszonyknál! — mondta egy napon a szerkesztőségben Dudas, a főreporter.
— ???! — szólunk mindnyájan egyszerre.
— Mindenből kapunk mutatványt, a mi csak megjelenik az országban s nyomdafesték van rajta. De a kincstár egyetlen egy árva új bankót nem küld még mostanság se a szerkesztőségekre mutatványul. . . Mindenkí hálás irántunk, csak a bálozó szép asszonyok nem. A mig a bál tart, a reporternek juttatják legszebb mosolyukat, és a hogy a névsor megjelent, másnap észre sem veszik az embert. . .
Főreporter Dudas e keserű szavai jutnak eszembe és belátom, hogy nincs igazas.
Kegyetlenebb szív nincs a világon az aradi szünyégi bizottságénál és kaczérabb teremtés Mosonyi direktornál.
A bizottság épen tegnapi mondta ki szegény Mosonyinak (a negyedik kérésre), hogy most már „mielőbb” mutassa be azt az ördögös koncessziót.
Mielőbb! Iszonyu fenyegetés, halatlan kegyetlenség.
Es ez a Mosonyi játszik tovább a bizottság szivével „mint macska az egérrel”. . . Végzetes kaczérág. Nem hallgat az esdő szóra, nem az egy kannibált is megreszkettető „mielőbb”-re.
Oh, kegyetlen bizottság s százszor kaczér Mosonyi! . . .
— De hova tévedek? szünyégi bizottság, új direktor. . . a mikor interpellálni akarom azokat a hölgyeket, a kik
En is Arkádiában. . . Van nekem is egy öreg, tapasztalt nagynéném, a ki annak idején ki nem állhatta a krinolint, és most is sok kifogásolni valót talál a

szép, szebb és legszebb nők divatján. Estéknél nem jár sehova. Kinyitja a nehéz zsulukokat és as ablakból lorgnettezi végig a világot. Mindenki lát, de őt nem látja senki, mert a szoba közepéről néz át a tulsó sorra, a hol járni szoktak. (Innen még nincs asztal.) Különösen az új párokra haragos. Azt mondja, hogy nagyon hamar jönnek ki a világ elé. Ledobja a lorgnetjét, ha egy-egy elhetetlen férjet lát, a ki az assonyit nagyon szabadjára ereszti. A dolgotalan „fehér népeket” plane ki nem állhatja, és azt mondja róluk, hogy értük fog a világ mihamarább elveszni.
De igen. . . jertünk az interpellációra! Az érdekes öreg asszony, sokáig lakott Pesten. Nem is rég jött vidékre. Eppen a szive miatt, mert azt mondja, hogy ott szeretne meghalni, a hol először szeretett. Ilyen érzékenységet ki látott? No de annyiba is hagyja. Eppen az ablak előtt megy el egy csoport nő. Asszony, leány. Uri fajta valamennyi. A ruhájuk csinos, elegáns. Látszik rajtuk, hogy szalonban mozognak napestig és társaságot fogadnak bizonyos napokon. Es és. . .
— No nézzen oda! — sziszegi az érdekes öreg hölgy, — látott ilyent? Egy ilyenek sincs kalap a fején!
Es a mi éveken keresztül fel sem tűnt az embernek, most észreveszi, hogy az v i s s z á s , különös dolog.
A kényelem szeretetnek egy kinövése, valami telivér kisvárosi szokás, a mi már nem áll jól — Aradon.
Az érdekes öreg asszony felülkerekedett s egy pillanat alatt kifogástalan széta-öltözékbe bujva elkísértette velem magát a korzóra.
— Jöjjon és lásson! — mondta. E szó nélkül követtem.
A korzón — a Wittmann vendéglő sarkától egész a városház előtti sétányig — hullámzó tenger nyí nap fel s alá.
— Látja, — magyarázta nekem — itt már nem is vagyunk holmi zugutczákban, hanem a főutczán, a hol a legtöbb kényeskedő férfi tudor meg, és a hol legtöbb

idegennel találkozik az ember. Itt, itt sincs egyiknek se kalap a fején! — Mit szöl ehhez?
Tudtam jól, hogy csak azért kérdez, hogy egy kis lélezgethez jusson. Tehát hallgattam. Folytatta is azonnal:
— Látja, ezek a negyedik, ötödik utcából jönnek, ezek egy félőrányira laknak a sétánytól, ezek akár Új-Aradról is jöhetnek, olyan messziről indultak és — egyiknek sincs kalap a fején! — Még egy kis kendő se! Há micsoda izlés ez?
Igyekeztem a néni ellen bizonyítani és elmondtam, hogy a vendéglői kertekben, kávéház kioszkban a nők mind kalappal jelennek meg és így: csak tulzas az ő állítása. (Nem akartam mondani, hogy öreges szemelődés.)
— Ön azonban réám sem hallgatott.
— Hiszen nem vagyunk talun, hogy mindenki ismerje azt, a ki eléje kerül. Egy uri nőnek különben is a legszebb toalett-díszre egy csinos kalap. A nélkül úgy néz ki az utczán, mint egy virágtalan virág, vagy a hogy maga mondana, — mint egy megtépsett levelű rózsas. tón azt is tudja, hogy milyennek a mai férfiak. Ha egy szerényen öltözött nő este kalap nélkül látunk, úgy az orra elé bujnak, mintha meg akarják szólítani. (Szerényen megjegyeztem, hogy Aradon még igen kevés „aszfalt-betyár” van és azoknak elég a férfiak vagy a papák ökle és botja) Nem hurcolhatják magokkal mindig őket! — volt az ideges válasz, — aztán csak a tapasztalt nők is érnek ilyenkor valamit? (Szent igaznak találtam.) De a legtöbb közönséges neveltség férfi előtt csak a szolid, kifogástalan öltözék imponál a nők részéről. Kalap nélkül, — szavalt tovább nagyobb és nagyobb tüzzel, — az a kis-könynyü nyári kalap nem csinál olyan elviselhetlen meleget. Tudom magamról. Aradon csak kell, hogy valamit áldozunk azért, hogy nagyvárosiak vagyunk. Mert így nincs mit mosolyognunk a falusi asszonyokon, a kik az utczán a „szakállszirotó”-n szóváznak este és a spájkulcsokkal

a derekukon sétálnak. vagy mennek a tisenhetedik szomszédába látogatába. . . Aztán költségek se kerül. Kalapja van mindenkinék. Azzal nem ár magának, ha felveszi és fessebb lesz! . . .
Erzettem, hogy falhoz vagyok szoritva és lemondtam minden disputáról. De ez csak új ötletet adott az érdekes öreg hölgynek: — Igaz, maga újságíró vagy micsoda. Irja ki ezt, s tegye utána, hogy Aradon ez így lesz jól. Kalappal és nem kalap nélkül. Ha azt kiírták az újságba, hogy a nők a színházban tegyék le a kalapjukat, akkor írják ki azt is, hogy esténként az utczai sétára tegyék fel. — Értette?
. . . Ime, itt van, megírtam. De én nem felelek érte. A nagynéném rendelkezik velem és hajthatlan velem szemben.
Kegyetlen. Kegyetlenebb, mint az államkincstár Dudas főreporterrel szemben.. kegyetlenebb, mint a szünyégi bizottság és nagyobb kaczéráságot kíván a nőktől, mint a milyen kaczér Mosonyi a szünyégi bizottsággal szemben
En mosom kezeimet. Spadassin.

Egy veszélyes titok.
(Angol regény két kötetben.)
— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: — (39. felet.)
DENISE.
TIZENKETTEDIK FEJEZET.
A titkos házasság.
— Különös — mondta — nagyon ritka esetben kéne a beteges és irányban felvilágosítottadni az orvosnak és pedig az egy főtényezője a betegségnek. Nem tudná legalább megmondani, mennyit tartott ez az utolsó roham?
— Egy vagy két napig — volt a válasz.
— Es most a legfontosabb kérdéshez, — folytatá az orvos. — mikor húzódtak a fájdalmak a legközelebb a belső részekbe?
A beteg es Baker John igyeketék visszaemlékezni és megállapodtak, hogy körülbelül húsz napja annak.

tál? Oszinte legyen e saját nemzetéhez, avagy ne tegye mind ezt, hanem a Franciaországi iránti, egy orosz szövetségét forszírozó nemzetiránti udvariasságból saját nemzetét ártalossá fel?

Na hát ha Tisza Kálmán ezt tette volna, akkor méltán neki lehetett volna az egész ellenzék, sőt a mi annál sokkal nyomatékosabb, saját pártja is. Hiszem, hogy neki is ment volna. Az ellenzék okvetlen megfogalmazott volna a francia miniszter kabinetjénél, hogy a magyar kormány ellen egy olyan vádat, amely olyan sokat telni szokott tőle: de mert Tisza nem ezt tette, mert korrekció és ösztönzés jött el, hát az ellenzék azt cselekedte, hogy egyszerű véleményt változtatott, egyszerre tagadta a vádat, mint egy mit a helyzetéről írt, ezikket, állításait nemcsak visszavonta, hanem azon támadások után, melyeket a francia kormány ellen elkövetett, — hát hogy most saját kormányát támadta, — a francia kormány lábához borul, istenítván Goblet-et a kedves Goblet-et.

Szegény kedves Goblet! Ő, aki nem tudja, vajjon mitféle kormányt leas Franciaországunk holnapután, oly naívnak beszélget ama garancziákról, melyeket a kiállítóknak nyújtani kész, hogy megajánlja az ember, tudva-tudván, hogy már akkor, a Goblet-kormány sirjáról már a piramisza is elpusztítja az idők szele. És hogy a komolyan gondolkodó ember, mit bámoljon inkább, a magyar ellenzék működését, számbavehetetlenségét, vagy a Goblet-kormány naivságát? azt igazán bájos lenne megmondani ha... ha előttünk nem állna egy harmadik valami, ami a legbámulatosabb, már t. i. a magyarországi közvéleménynek egy bizonyos része. Ettől aztán hanyatt lehet esni, minden nagytás nélkül legyen mondva. — Nem kérdezi ez a helyzetet, — nem kérdezi ez, hogy mit írt az ellenzéki sajtó tegnap, nem kérdezi az, hogy a Goblet által nyújtott garancia mennyit érhet, hanem egyes egyedül azt nézi, hogy mit írt az ellenzéki sajtó ma, és ő azt kiabálja utána szóról-szóra.

Nos hát kérem így ilyen gondolat nélküli tömeget könnyű aztán felingerelni, eszközöl használni, és csinálni vele demonstrációkat. Igaza volt Láng Lajosnak, mikor ama megjegyzésemre, hogy a „Nemzet” azért nem bír eltejedni, mert csak okos embernek ír, azt felelte: „Nagyobb súlyt fektetnek egyetlen okos emberre, mint százezer oktalanra.” — Igaza volt. Mert még is a „Nemzet” pártja van óriási többségben, mert a „Nemzet” minden olvasója egy-egy vezér, míg az ellenzéki sajtó a tömegnek ír, melyet aztán annyira nem respektál, hogy még csak rendszert sem tart véleménye nyilvánításában, hanem azt nézi, mit mond Tisza és az ellenagítól, habár holnap homlokegyenest áll is önmagával. Megvallom, hogy a kormány-pártiságot büszkeségemül kezdem tekinteni. G. B.

Külföld.

Boulinger nevésséges helyzetben. Boulinger a „Justa” diktorát — mint tegnap jelezték — megtartotta bemutatóját a francia kamarában. Nem tudjuk, a lámpa-áznak, avagy az óvatosságunk tudjuk-e be, hogy mondokaját írából olvasta le, noha inkább az utóbbi feltevést tartjuk valószínűnek, legalább nyilatkozataiban, bármennyire kihívóak voltak azok a parlamenti kormányzat s nevezetesen a jelenlegi köztársasági kormányzattal szemben. — Környezetben roaossgal és óvatossággal került minden oly színvállalt, amialtal heterogen elemeket melyek zászlaja körül ad hoc csoportosultak, valamikép magától elidegeníthető. Azonban azzal, amit Boulinger mondott, vezérvölkezők foglalkozott, csupán csak a külső sikerre, vagy ha jobban tetszik, nevésségesse vállásra vonatkozónak akarnak egyet-mást megjegyezni. Könnyű ugyanis előrelátni, hogy a köztársasági lapok Floquet olso dícsőségét, Boulinger nevésségesse tétélet kifogják aknázni és nagyra lesznek vele. Ezzel szemben egy kis történelmi reminiscencia tolu fel emlékeztünkbe, 1848-ban történt a nyár derekán, midőn a francia nemzetgyűlés vitatkozott amaz alkotmány felett, amelylyel az új köztársaság bírjon, amidőn a czikkhez, mely a köztársaság elnökségéről szólt, ama pótvajaslattal bejertették be, hogy ama családok tagjai, amelyek Franciaországban valamikor uralkom voltak, ne legyenek elnökké választathók. Ekkor felállt Louis Napoleon herceg, ki már akkor tagja volt a nemzetgyűlésnek, s felszólalt amaz indítvány ellen. Tette pedig azt olyan ügyetlenül, hogy rövid beszéde, melyet inkább elhebeggett, mint mondott, végül általános kacagásba fullt. Fellépésének eme hatása alatt Anthony Thourat, a fentebbi indítvány betervesztője, arra érezte magát indítottva, hogy azt visszavonja, lenéző hangon odavetvén, „hogy azok után, a mit jelenleg látnunk és hallatunk, indítványomnak nincs már alapja. Nyilvánvaló, hogy már nincs vesztély.” Pár hónappal később Napoleon a köztársaság elnöke, három évvel később Franciaország császára volt. Minden párhuzam és hasonlat többé-kevésbé sántít, de jellemző fényt vet mégis ama gall könnyüvértésre, amely hétfőn is erőt vett a francia kamara többségén. Nagy hűhóval elhatározták, hogy Floquetnek tagadhatatlanul ügyes fraízait kifigszentik Franciaország szélében, hosszabbban. Mintha bizony nagy szavakkal, nevésségesse tétellel agyon lehetne tni a mindendalról szított elégedetlenséget, melynek csak gyű-neve most a boulingerizmus.

A párizsi hírlapok itéletel mondanak Boulinger exprozjáról, amelylyel indítványát indokolta; az abban kifejtett eszméket zavarosaknak, ellentmondóknak s részben nevésségeseknek tartják. A köztársasági párti hírlapok dicseik Floquet kormányelnök beszédét s a hétfői napot kedvezőnek tartják a köztársasági koncentracziójára. A „Journal des Débats” megjegyzi, hogy a szószékről tett kijelentések nem elégségesek, hogy az események folyamának gátat vessenek. A bolgár fejedelmé anyja. Klementin a hercegné ismét Szófiában van. A lakosság nagy lelkesedéssel fogadta, s a lelkesedést emelte az a hír is, hogy a hercegné 13 millió frankot hozott. Valami alapja van ennek a

hírnek, mert a lignével egyidejűleg érkezett meg egy bécsi bankház képviselője, aki tárgyalást folytatott a fejedelmével egy kölcsön kötése tárgyában. Bulgária különben nagyon rászorult a kölcsönre, mert bár a rendes kiadásokat képes is az ország jövedelmé fedezni, a rendkívüli kiadások elviselésére nem képes. A vasútépítés is a miatt szenvedett halasztást, hogy a kölcsönt nem tudták előteremteni. Szta mbulo v még nem tért vissza Szófiába, mindazáltal azt állítják, hogy a köte és a fejedelem közt levő differenciák már ki vannak egyenlítve. Szambulov kormányzata különben állítolag napról-napra veszté tekintélyt, mert nem elég ügyes a belső ügyek kiegyenlítésében és azért napról-napra jobban erősödik az ellenzék helyzete.

Legújabb posta.

A német miniszterválság. Berlii jelentések szerint a Puttkammer válságot elvben elintézték tekint, hivatalosan azonban valószínűleg csak egy nap múlva lesz elintézve. — A „Vossische Zeitung” szerint Puttkammer utódja, a tartománybeli mérésélt szabad-elvű közigazgatási magasabb hivatalnokok egyike lesz.

Oroszország ellen. Ama bécsi jelentés, hogy Németország és Ausztria-Magyarország az Oroszország ellen kivetendő vámközlésében közzévetni. Berlinben figyelemben részesül. A „Kreuz. Ztg.” behatóan tárgyalja a vámkérdést és ugylátszik a konzervatív párt nevében a mellett foglal állást, hogy az említett vámfelémélet foganatosítani kell.

A teljesen felgyógyult Frigyes császár. Egy tekintélyes közigazgatási lap a következő szenzácziós hírt közli: „A császár állapotának folyton növekvő javulása nagyban megerősíti a reményt, hogy a betegség teljesen meggyógyítani sikerül. Ma egy új tudósítást kaptunk igen megbízható helyről, mely a reménységet várakozásokon felül igazolja. Arról biztosítanak ugyanis, hogy pár nap előtt valamennyi kezelt orvos elvették a feltevést, hogy a császár arkádiagnosztiz.

A korábbi pesszimistákú nézetek e hirtelen változásának oka az, hogy egy nagy torok-kelevény, melynek egész alakulása még Mackenziet is kényszerítette, hogy a császár betegségét ráknak jelölje, pár nap előtt erősen meggyógyult és fölfelelt, azóta pedig hégedni kezd s egészséges borsejtek képződnek felte. Minthogy pedig az eddig ismert rákbajoknál soha se fordult elő az ily hégedés, — a magától-elelék feltevést, s hogy a császárnak rákja van.

Magától értetődik, hogy e negatív eredmény még nem menti meg az uralkodót

betegsége veszélyeitől és válságaitól, — de maga az elég őrvendetes, hogy a császár nyavalyája nem gyógyíthatatlanabbé.

Ugyanezokról más forrásból azt is jelentik, hogy Virohov egyik berlini orvosbarátjához intézett magánlevelében felemlíti a császár nyálkaváládékának göröcsövi vizsgálatát, melynek őrvendetes eredménye az, hogy a váládékban semmi oly testet nem talált, amely rákra engedne következtetni.

Háborús hírek. Varsóból távirják 5-iki kelettel: Az itteni helyőrség oszpatai a minden évben szokásos nyári táborozására vonulnak ki. Egy ily táborba Okuniev mellett tíz kormányzósból vannak össze a tüzérségi. A nyugati határvidék legfontosabb határvédelmi állomásai ujjában ismételt erősitéseket eszközöltek.

A külföldi lapokban elterjedt azon hírrel szemben, hogy egy ausztriai diplomáciai interpelláció van készüloben, a nyugati határon végbe menő orosz hadikészülődéseket illetőleg, a „Peterburgskaja Viedomosti” azt mondja, hogy egy oly lépésre a legalkalmasabb felelet lenne, az a kugyuan ehány hadtestet külföldi a galiczi határra. E lap egyáltalán igen pesszimistikusan fogja fel a helyzetet és hangsúlyozza, hogy még Frigyes császár sem képes békést örvérvéseit valósitani.

„ARADI KOZLONY”

(Megjelen minden nap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt	—	kr
Fél évre	6 „	—	„
Nyegyed évre	3 „	—	„
Egy hónapra	1 „	—	„

Vidékre szétküldve:

Egy évre	14 frt	—	kr
Fél évre	7 „	—	„
Nyegyed évre	3 „	50	„
Egy hónapra	1 „	20	„

Vidéki t. előfizetőinket kérjük, hogy az előfizetési díjakat mielőbb beküldjék sziveskedjék, hogy a lap pontos expedicióját fennakadás nélkül teljesíthessük.

Arad-i Közlöny

kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Junius 7. Csütörtök. Római katolikus nap: Róbert ap. Prot. nap: Lukrécia. Görög-órossz nap: (június 21.) Korpás Nap két óra 1 perczkor, nyugozik 7 óra 39 perczkor. Junius 7. A Iyeczom ifjúaságának majálisa a nagyvöröben. Junius 9. Az aradi daleyel dal- és táncostályé Murányi ádócsarnokának kerülésjében. A „Köcsygy könyvtár” kedden és szombaton délután 3 és pénteken délelőtt 11—12 óra köst használható.

HIREK.

Arad és vidéke.

Tisza Kálmánról a párizsi „Figaro”, a legelterjedtebb napilap, utóbb érkezett számában lapja élén elég alapos életrajzi adatokkal ellátott cikket közöl. A bevezetésben indokolja az ismertetés szükségességét, azaz, hogy Tiszát eddig Franciaországban hol folyózták, hol pedig orosz generálisnak tartották. A cikk végén azt mondja, hogy jó lesz Tisza működését ezentúl figyelemmel kísérni, mert úgy látszik, befolyása Bécsig ér.

A juniusi közgyűlés. Folytatolagos sorozata Arad szab. kir. város törvényhatóság bizottsága részéről 1888. évi junius hó 13-iki napján d. u. órákor tartandó rendezes havi közgyűlésben felveendő ügydarsaboknak. 10. A gazdasági szék jelentése Pucz Ferencz és Weisz Ádám által földhaszonbérlet meghosszabbítás iránt beadott kérvényre. 17. U. a. városi földék. 18. U. a. a színházépítési költségek bérbeadása és 19. U. a. a Gaj-külvárosi örs telek eladására iránt tartott érveréseinek eredményéről. 20. A tisztú ügyesség jelentése Goldschmidt Sándorral és Jiraszék Lajosossal földhaszonbérlet. 21. U. a. Vidákovits Istvánnal a szegények házának levő kert bérlete. 22. U. a. a Br. Simonyi Lajosnéval egyik színház építési lakás bérlete. 23. U. a. az újaradi uradalommal a színház építési költségek helyiségek bérlete. 24. U. a. Blázi Alajossal a nagykürti leányiskolának szükséges szobafestői munkák iránt kötött szerződésének jóváhagyása tárgyában. 25. Simon Károly kérvénye az általa megvett hajóutazói örs teleknek Feichthaler Márton részére átengedése iránt. 26. Brunhuber Nándor és fia Kálmán özvégyének a várostól tartott falraköthely bérlete alól való felmentése iránt. 27. A nagymélt. m. kir. Belügy-miniszterium intézvénye a javadalmi díjszabályzat jóváhagyása tárgyában. 28. A tanács jelentése — a dohányos — dőlőbeli a magánosok tulajdonát képező földékekhez, a Gombar-téren át nyitandó ut tárgyában. 29. A tanács előterjesztése az adófelügyelő által május hóra le és előirt adók után esedékes közegéi adó elő és leirattása tárgyában. 30. U. a. Krabaz Antal, Sark. Határ u. 8. Fitus József Illás utozai, Kobut Ferencz Éva utozai 1c) számú új építkezések közegéi adamentesítése tárgyában. 31. A tanács jelentése Simay István iskolafelügyelő nyugdíjaztatása iránti kérvénye tárgyában. Arad, 1888. junius hó 6-án. Kiadta: I s t i t o r i a Kálmán főjegyző.

— „Aranyenyegzőre” ozmil igen kiváló alkaimi verset hozunk mai tárcájában. Szerzője: H o Böske és a mostani köztiszt — a tárgy kiváló érdemessége mellett, gosrol és vidékéről több oldalról tatott óhaj teszi teljesen népszerűt gossultá. Mi tehát sietünk elcsiget nek a mai közléssel.

Hadgyakorlatok. A 17-ik hadosztály, — melyhez az Araden szó 39. gyalogezred is tartozik, — nagy hadgyakorlatot az idén is Nag környékén tartatnak meg. Ebbe a tábalyba tartozik a szegedi gyalogezred melynek az idén is gyalog kell megt farszató utat Nagyváradig s onnan A 46. ezred már augusztus elején indul Szegedről Aradra. Itt a dandár pontositás történik s pár napig dandár korlatokat tartanak Cronenberg tábornok vezénylete alatt. A dandár gyalogmentekben vonul Nagyváradra Nagyváradon a 17-ik hadosztály, a mel 46-ik gyalogezred 3 zászlóaljából, a 3 ezred 4 zászlóaljából, a 37-ik ezred 1 zászlóaljából, a 101-ik ezred 4 zászlóaljából, 18-ik nehéz tüzérléteg-ostályból s megfelelő lovaságból áll, zárt gyakorlatokat tart az tember hó elejéig.

A belügyminiszter és az árvízkezelők. O r e z y Béla báró belügyminis ter leiratot intézett az árvizek által sutt meggyék földpanajához, melyben sürögösen k mutatást kér az illető megyebeli árvízkezelő községekről. E kimutatásokban különösen arra óhajt szűlyt helyezni a belügyminiszter, hogy községenként mekkora azon lakosok száma és kára, a kik vagyontalan ságuknál fogva községyélre szorultak, tovább, hogy segélyezésükre mekkora öszeg szükséges, s hogy ez utóbbi kölcsönkép vagy véglegesen adassék-e.

Nagy szelvényről végig Aradon tegnap délután fél 4 és 4 óra köst. Félnégy felé hirtelen olyan szélvész támadt, mely az egész város porát mozgába hozta, több mint egy negyedóraig átláthatatlan porfelhők képtépart végig a nyitlabb utcákon, ugy, hogy a közlekedés lehetetlenlé vált. Négy óra felé a szél elállt s csendes eső eső eredi meg, mely azonban sajnos, csak nagyon rövid ideig tartott, ugy, hogy még a port sem verte le. Azonban az ég este is folytón busi, így remélhető, hogy mire a sorok napvilágot látnak, less még szerencsénk egy alaposabb esőhöz.

Az aradvárosi kereskedelmi akadémián f. hó 14., 15. és 16-án tartandó szóbeli érettségi vizsgálatokra a földmivelés-és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium biztosul S z á s Róbert miniszteri titkár küldte ki.

Francia óra a leányiskolában. Kedves Hermin, hogyan cizmeme egy kiralyt? — „Felséges Urt!” — „Jól van, és még hogy?” — „Sire.” — „Ez egy királyné?” — Hermin gondolkodik, de kis vártatva diadalmosan szólal meg: „Sire n e.” — Katonai felülvizsgálat tartatott tegnap, szerdán délelőtt a megyeházán, mely alkalmalomal Csánádvarmege battonyai és kovácsok, Arad megye aradi, radnai, kirjenői és nagyhalmagyi járásból, továbbá Arad sz. kir. város részéről 80 hadkötel-s vezettetett elő, kik közül a hadservezhes besoroztatott 21, míg alkalmatlan gyanánt visszahelyeztetett 59. Megvizsgálatott ezeken kívül egy fiokor, ki munka és keresetképtelennek nyilvántatott.

Táncos és dalutalás. Az aradi daleyel let junius hó 9-én a Murányi-féle sórcsarnok kerülésjében táncozal egybekötött dalutalást rendez. Belépési díj: személyegy 5) kr., oszáládjeg 2 frt. Jegyek a meghívó előmutatása mellett a pórtalmán és az egytel tagjainál válthatók. Felülvezetések közönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtázatlak. Kezdető esti fél 9 órákor. Kedvezőtlen időben az estély a teremben fog megtartatni.

Népesedési mozgalom. A mult hét folyamán meghalt Aradon 15 egyén és ped 25 gyermek, ebből 11 fiu, 14 leány, arány 33:93. A szülöttek száma tehát 10 el haladája és meghaltakat, a mi bizony rendkívüli eset.

Megbüntetett bércokcsok és k dőnczök. Arad város kapitányi hivatala tegnap két egyfogatú bércokcsat, mert egy mással versenyezve állomáshelelyeiről elhajtattak a veszedelre az utczán botránny okoztak 10—10 frt pénzbüntetéssel sújtott. Hasonló sorban részesült két küldőncz is, mer állomáshelelyeiket elhagyva a templom-utcá sarkán veszekedtek. Ezek bizonyra máskor kétszer is megfontolják, míg összetűntek. — Uj töltés Glogovácson. A tavaszi árviz Glogovász közegében a Maros töltés északi részét teljesen megrongálta, ugy hogy a közeg teljesen védelem nélkül maradt. A közeg képviselő testületé ennéléggyva új töltés építést határozta el, mit a megye aleppája engedélyezvén, a munkálatokat legközelebb megkezdi.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara tegnap délután tartott teljes ülésén a „Jó sziv” központi bizottságának átírta folytán az árvízkezelő sá jávára 50 fírt szavazott meg.

Diszes esküvő tartatott meg a hó 5-én M.-Kovácsán, mely alkalmalomal F 6 m Lajos ottani derék fiatal kereskedő vette oltárhoz a szép és bájos Liebermann Eszti kiaszanyot, Liebermann Adolf m. korvács házi regale bérlő leányát. A szertartást főltézt Rozenberg Sándor vezegte. A jelen volt közleg közül — írja tudósítónk, — alkalmunk volt a következőket feljegyezni: Leányok: Urbányi Vilma, Urbányi Gizella, Arad, Mandl Etelka, Ruda, Liebermann

hájlasz kiáltásokat hallott. Walter és a többi jelenlevők ijedten siettek a beteg ágyához.

Jól van, szólt az orvos nagy nyugodalással — most lefekszom. Hivasson, ha új tünetek támadnak.

Hat óra felé az öreg Baker rohant be az orvos szobájába.

Uram, uram! kétszer szitkozódott a beteg... Hála legyen a mindenható istennek.

Kitűnő! — válaszolt az orvos — mondja meg kérem, hogy mi szokott legjobban ártani az ezredes urnak a pezsgőn kívül?

Zöld chartreuse a legjobban, mondá az öreg Baker.

Jól van. Adjon neki egy egész teli kanállal és hozzon nekem meleg vizet.

Mit tegyek először? — A beteget lássa el — válaszolá az orvos.

Nemsokára az orvos ismét a betegszobába volt, hol az ezredes vonaglott kínjainban és hogy az igazságnál maradjunk, olykor hatalmasan káromkodott, bár nagyon igyekezett, hogy azt elfojtsa.

Garner orvos az órát nézte.

Hogyan, ön el akar minket hagyni és éppen most? Hiszen itt a válságos fordulat!

Több ennél! A betegség megtalálta most az igazi fészekét. Mintha csak pisztolyokból lötték volna ki, ugy tört vissza a közvény a lábukba és ha önk ott fogják tartani, akkor a beteg meg van mentve. Egyáltalán nem tartozik azon paciensek közé, a kik mindjárt papot hívatnak.

E szavak annyira megdöbbentették az öreg urnak, hogy szinte gratulálva intett az orvosnak és öszezserozott fogait, hogy ne káromkodjék.

Az orvos óvatossá kézzel felemelte a paplalt a beteg lábairól és megparancsolta, hogy azokat váltával és gyapjúval takarják be, ne érintsék az ágyat és egyáltalán ne is közeledjenek a beteg lábához. Majd ismételtén kifejtette, hogy a vasuti indólához akar menni s elő is adta okait.

Ön látja, hogy megtettem a magamét, a többi az apolónók dolga, a kiknek részletes információt adtam. Drága orvos vagyok, és miért pazarolnak el önök pénzüket?

Drága? — ismételté Walter nagy hévvel — hiszen ha a saját testületét követelné aranyra nézve, még akkor sem tartanám követelőnek, mert már az ön jelentése is nagy vigasztalást. Holnap reggel tíz órákor indul egy gyorsvonat. Ahhoz én a reggeli után azonnal kiviszem! Az ön hono

rariuma nem is jöhet szóba! Szeretjük betegünket és most mi vagyunk a legboldogabb haz a vidéken, a hogy nem régen a legzerenezetlenebbek valánk!

Nem bánom! — válaszolt az orvos — ti, észak-angolok csupa szivből vagytok! Igly hát reggelit itt maradok, vagy talán még a délutáni vonatig is, mert a londoni betegláthatóságok erre a napra ugy is el vannak veszve.

Igy hát az orvos ott maradt másnap délután három óráig és a beteget minden vesztélyen kívül hagyta ott. Walternek azt az utasítást adta, hogy a oholochicum használata addig ne engedje, a mig a beteg ereje teljesen nem tért vissza. S több más orvosi tanácsot adott.

Az ezredes tizennégy nap multán már pompás étvágygyal evett. Az egész ház nép apolai igyekezett őt, Clifford Julival együtt a ki főleg felvidítani törekedett a lábadozó öregre. — Fitzroy Peroyt nem említették, a Bartley nevét pedig felénknek kerültek. Az ezredes maga is szivére vette az intést és a diétát szigoruan betartotta és egész nap a szabadban időzött.

Walter igen ritkán hagyta el és mindig csak rövid időre, ha remélhetta, hogy Marryall pást szót válthat, tudatva vele a dolgok állását. Mirdent elkövetett, hogy a leányasszony bátorságát ében tartsa és kedélyét kibékítse különös helyzetével.

Egy napon mely levertségben hagyta el fiatal nejt, a ki sokásem panaszkodott, s csak komolod gondoktól látszótl levertnek. Clifford Juliat és atyját a könyvtárban találta.

Julia leveleket írt az öreg ur nevében és a midőn Walter belépett olyan tekintetet vetett reá, a melylyel azt akarta mondani: A mit én most itt teszek csak kényszerből meg és ön nem lesz azzal megelégedve.

Az ezredes azonban nem hagyta sokáig kétségben a fiatal embert a történetekről.

Walter! — kezdé — irtam Bell-nek a kerülét képviselőjének. Egy ízben sziveségét tettem neki s ő nem felejtette el! Holnap megjön és itt tölti az éjet és átnezi annak a gazembernek a szerződését. Már sok ilyen esetben döntött és azt hiszem, hogy a mi dolgunknak is megtalálja az orvosságot. Oh, mert azt a gazembert — és erre feleslegesedett, — le fogom magamról rázni, és ha a föld fenekéből kellene világra hoznom, még akkor is végeznek vele, és egész pereputyal!

E szavakkal ki marsirozott, nagy erővel csapdossa botját a földhöz és kinos bámulattal töltve el Waltert és Juliat bosszualló haragjával. (Folyt. köv.)

